

та Угорщина. Іноземні франчайзери зацікавлені в створенні франчайзингових мереж в Чехії. Так, у 2011 році в Чехії рекордно зросла кількість франчайзингових фірм: число франчайзингових марок на чеському ринку підвищилося на 12 %, кількість франчайзингових філій – на 26 %. Порівняно із 2010 роком, у 2011 році більше половини франшиз становили чеські фірми в галузі краси та здоров'я, харчування, надання послуг. Чеські франчайзери також представляють торгівельні марки на світовому ринку, але поруч з країнами-лідерами франчайзингу, Чехія ще не може запропонувати відповідні товари та послуги. Щодо франчайзингу в Угорщині, то він почав розвиватися ще з 90-х років у сфері готельного бізнесу. В Угорщині існує близько 250 франчайзингових систем з більш ніж 5000 франчайзі. Незважаючи на те, що франчайзинг є відносно новим видом бізнесу, у цьому секторі працює 45000 осіб, а обсяг продажів досягає 2,6 млрд. євро, що складає 5 % від загального обсягу роздрібних продажів. Більшість суб'єктів франчайзингу працює в швейній промисловості, фото-послугах, готелях, поштових послугах, авто послугах, нерухомості, туризму, послугах оренди, сфері швидкого харчування (fast-food) тощо [4, с. 223-248].

Отже, у більшості розвинутих країнах франчайзинг є популярною формою організації підприємницької діяльності для забезпечення споживачів товарами й послугами та вдалою моделлю економічного зростання порівняно з іншими видами бізнесу. Оскільки він характеризується здатністю формувати конкурентне середовище, сприяти подоланню структурних диспропорцій в економіці, активізувати інноваційні процеси, швидко реагувати на зміни кон'юнктури ринку, розв'язувати проблеми зайнятості населення тощо. Здатність франчайзингу бути ефективною формою співробітництва повинно базуватися на етапі оптимізації потенційними учасниками франчайзингових взаємовідносин рішення щодо вибору партнера по бізнесу.

Література

1. Кулагин М. П. *Предпринимательство и право: опыт Запада* / М. П. Кулагин. – М. : Дело, 2010. – 244 с.
2. Мюррей Я. *Франчайзинг* / Я. Мюррей. – СПб. : Питер, 2010. – 144 с.
3. Мюррей Я. *Франчайзинг. Типы франшизы, где достать финансы, как добиться успеха* / Я. Мюррей. – СПб. : Изд-во "Питер", 2012. – 144 с.
4. Масленников В. В. *Деловое партнерство: хозяйственные связи предпринимателей* / В. В. Масленников. – М.: Финансы и статистика, 2008. – 322 с.

Катерина КОТЛЯРОВА

Інститут світової економіки і міжнародних відносин НАН України, м.Київ

Олеся КОТЛЯРОВА

Національний авіаційний університет, м.Київ

РЕГУЛЮВАННЯ ОФШОРНОГО БІЗНЕСУ В УМОВАХ ПОСТКРИЗОВОГО РОЗВИТКУ СВІТОВОГО ГОСПОДАРСТВА

Сучасний розвиток світового господарства характеризується інтернаціоналізацією процесів і, як логічний результат, взаємним проникненням та переплетенням національних економік. Офшорний бізнес стає об'єктивною реальністю розвитку міжнародної спільноти на межі тисячоліть. У 2008-2009 роках міжнародний фінансовий рівень стабільності значно похитнувся через світову економічну кризу. З огляду на це, провідні країни вирішили, що необхідно консолідувати свої сили та разом виходити із ситуації, яка склалась на міжнародній арені та в рамках національних господарств.

Так, Міжнародна група з протидії відмиванню брудних грошей призвела до серйозних змін по відношенню до офшорних компаній з боку європейських банків і фірм. В даний час багато іноземних компаній відмовляються мати справу з потенційними партнерами, які пропонують працювати через офшор. Європейська фірма, погодившись на подібну угоду, відразу повертає до себе непотрібну увагу податкових органів.

Щороку під час зустрічі «Великої двадцятки» (G-20) складається «чорний список» країн, які мають недоліки в боротьбі з відмиванням злочинних доходів і фінансуванням тероризму. У 2009 році через побоювання опинитись у «чорному списку» ряд провідних країн, зокрема європейських (Швейцарія, Ліхтенштейн, Люксембург, Монако, Андорра, Австрія, Бельгія, Сінгапур) заявили про готовність переглянути свої банківські законодавства задля більшої прозорості, оскільки перебування країн в цьому списку може стати причиною їхньої міжнародної ізоляції. Напередодні саміту «Великої двадцятки-2009» в Лондоні вони встигли підписати угоду, яка передбачає надання інформації про клієнтів, підозрюваних у податкових махінаціях. На зустрічі в Лондоні держави G-20 оголосили війну офшорам і мають намір застосовувати санкції проти територій з пільговим оподаткуванням, які відмовляться надавати інформацію про клієнтів.

Сьогодні члени G-20 наголошують, що ера банківської таємниці закінчена. Якщо зони фінансового притулку будуть відмовляти в інформації, то піде відповідна реакція - міжнародні та регіональні інститути розвитку можуть отримати рекомендації про перегляд інвестиційної політики в країнах, які не дотримуються стандартів обміну інформацією.

Активність світової спільноти щодо контролю за рухом міжнародних капіталів завдала удару по репутації багатьох офшорних центрів. З 2010 року і дотепер відбувається стабілізація економік «податкових гаваней». Про це свідчить «Індекс глобальних фінансових центрів» (GFCI). Він відображає конкурентоздатність фінансових центрів. За даними GFCI, у 2010-2012 рр. серед офшорних центрів найбільшою стабільністю характеризуються Джерсі, Гернсі, Кайманові острови.

Єврогрупою в 2010 р. (16 країн зони євро) було схвалено механізм захисту фінансової стабільності в євросоні і Євросоюзі та максимальної стабілізації платіжних балансів.

Сполучені Штати Америки з огляду на світову фінансову кризу в законопроект «Про запобігання зловживаннями податковими гаванями» внесли деякі поправки. Основними положеннями законопроекту S-681 є: 1) встановлення більш суворих вимог для платників податків США, що використовують офшорні юрисдикції; 2) надання Казначейству США повноважень щодо здійснення спеціальних заходів проти іноземних юрисдикцій і фінансових інститутів, що перешкоджають збору податків; 3) запровадження оподаткування офшорних трастів, які використовуються для придбання нерухомості, предметів мистецтва і ювелірних прикрас для громадян США, та визнання осіб, що одержують активи офшорних трастів бенефіціарами; 4) збільшення штрафу на доходи для осіб, які використовують податкові притулки, до 150%. Також у 2011 році Сполученими Штатами Америки було уточнено коло осіб, закордонні банківські рахунки та рахунки цінних паперів яких необхідно декларувати на спеціальному бланку (Report on Foreign Financial and Bank Accounts). Тепер звітувати мають не тільки громадяни США, а й зареєстровані на території Штатів товариства з обмеженою відповідальністю і корпорації, що не належать американцям.

Ситуація, що склалась у зв'язку зі світовою кризою, дала поштовх для «налагодження порядку» на міжнародній арені. Таким чином, вже розпочинаються активні дії щодо контролю на наднаціональному рівні за офшорами, інвестиційними потоками, фірмами, що задіяні в міжнародній інвестиційній діяльності. Світовій спільноті сьогодні вкрай необхідна міждержавна фінансова підтримка, встановлення більшої довіри між урядами. Інвестори мають бути забезпечені точною та адекватною інформацією про фінансові баланси, державні витрати, а також щодо операцій між урядами країн та фінансовими організаціями.

Олеся КОТЛЯРОВА

Інститут міжнародних відносин НАУ, м.Київ

ТЕХНОПАРК ЯК ОСНОВА ВЕНЧУРНОГО БІЗНЕСУ

Сьогодні ризикові венчурні фірми невеликого, як правило, розміру зайняті розробкою наукових ідей і перетворенням їх у нові технології і продукти. На сучасному етапі науково-технічної революції роль бізнесу в наукових дослідженнях і розробках істотно зростає. Це